

«ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

V Регіональна науково-практична конференція

24-26 травня 2024 року
Івано-Франківськ – Микуличин

4. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти: URL: <http://surl.li/cvfwy>
5. Anheliuk I., Naumchuk V. The Use of Basketball Variations in Ukrainian General Secondary Education Institutions for Enhancing High School Students' Physical Capacity. JUMORA: Jurnal Moderasi Olahraga. 2023. Vol. 3(2). P. 108–119. <https://doi.org/10.53863/mor.v3i2.903>
6. Naumchuk V.I. Model of Professional Training of Future Teachers of Physical Culture in The Process of Self-Working in Sports Games. International Journal of Applied Exercise Physiology. 2019. Vol. 8(3.1). P. 35–41. DOI: 10.26655/IJAEP.2019.10.1

ІННОВАЦІЙНІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

НАТАЛІЯ СОРОКОЛІТ, ОЛЬГА РИМАР, ОЛЕНА ХАНІКЯНЦІ

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Актуальність теми. Запровадження освітньої реформи «Нова українська школа» у практику закладів загальної середньої освіти спонукала учителів фізичної культури до зміни підходів до проведення уроку, які стали предметом наукових розвідок українських вчених: компетентнісний підхід – формування ключових компетентностей засобами фізичного виховання [5, 7], інклюзивних підхід у фізичному вихованні [4, 8], формування творчості в учнів під час уроку фізичної культури [3], запровадження формувального оцінювання [3].

Ці зміни регламентуються модельною навчальною програмою з предмета. Відповідно до вимог цієї програми, задекларовано пошук нових методів навчання, запровадження компетентнісного та діяльнісного навчання, використання новітнього інвентарю та обладнання. Основна зміна підходів це проведення уроку з використанням одночасно засобів трьох, чотирьох видів спорту (варіативних модулів), а також запровадження новітніх видів навчальної діяльності учнів.

Це, на нашу думку, може викликати труднощі в реалізації вимог модельної навчальної програми упродовж уроку, що і визначило мету нашого дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати зміст модельної навчальної програми з фізичної культури та виявити специфіку інноваційних видів навчальної діяльності учнів упродовж уроку.

Методи дослідження. Аналіз та узагальнення літературних джерел та нормативно-програмних засад фізичного виховання.

Результати дослідження. Проаналізувавши зміст чинної модельної навчальної програми з фізичної культури [1, 6], можемо стверджувати, що порівняно з попередньою, вона має низку нововведень, а саме:

– модельна навчальна програма містить очікувані результати навчання, які відображають загальні та конкретні вимоги Стандарту базової середньої освіти освітньої галузі «Фізична культура»;

– на основі очікуваних результатів навчання формується пропонований зміст навчального предмета. Як правило, у пропонований зміст внесено історію розвитку певного варіативного модуля, вправи спеціальної фізичної та техніко-тактичної підготовок. На жаль, до пропонованого змісту не внесено правила змагань та жести суддів у певному виді спорту;

– модельна навчальна програма рекомендує види навчальної діяльності учнів.

Установлено, що у розділі «Види навчальної діяльності учнів» знайшли своє відображення як традиційні, так і інноваційні. Серед традиційних видів діяльності це такі види як практичне виконання фізичних вправ, індивідуальна робота під час уроку, груповий спосіб виконання фізичних вправ, ігровий, фронтальний та словесні методи навчання. До інноваційних видів навчальної діяльності відносимо пошукові (творчі завдання), інтегровані завдання, участь учнів у квестах, флешмобах, вікторини та проектна діяльність учнів.

Хотілося б зосередити увагу на такому інноваційному виді навчальної діяльності учнів як «Квест». У перекладі з англійської мови квест тлумачиться як «пошуки пригод». Характеризується як тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний із пригодою чи грою, а також слугує для позначення одного з різновидів комп'ютерних ігор, що вимагають від гравця виконання завдань [2]. Упровадження квесту в урок фізичної культури може мати низку переваг:

– **активізувати розумову діяльність** шляхом створення спеціальних умов для виконання завдань, які потребують достатньої свідомості й зрілості учнів, здатності до подолання спеціально створених перешкод;

– **формувати стійкий інтерес** учнів до предмета, оскільки стимулює не лише рухову активність, а й дозволяє розвинути універсальні форми розумової діяльності та перевірити рівень теоретико-методичних знань з фізичної культури. Окрім цього формувати інформаційно-комунікативну компетентність під час проведення комп'ютерного квесту;

– **активізувати сприйняття** матеріалу засобами наочності (реальних предметів, макетів, моделей, зображень кінофрагментів, фотографій, малюнків, умовних графічних знаків, символіки);

– **поєднати** новітні та традиційні дидактичні засоби навчання – навчання техніки фізичних вправ з певних варіативних модулів модельної навчальної програми та застосовувати елементи командної взаємодії, що в свою чергу, впливає на розвиток соціальних навичок.

Для проведення квесту учитель фізичної культури повинен знати особливості квесту, розуміти та реалізовувати суть п'яти його етапів: створення команд, узгодження правил проведення квесту та укладення маршрутного листа, постановка ігрової ети квесту, проходження маршруту за підказками та виконання завдань квесту, досягнення мети, нагородження учасників квесту.

Для успішної реалізації квесту в уроці фізичної культури, учителю необхідно якісно підготуватися – розробити сюжет, запропонувати правила проведення, розробити механіку гри, укласти маршрут виконання завдань, продумати спосіб надання підказок, укласти завдання як фізичного, технічного

так і розумового характеру, продумати систему оцінювання виконання завдань квесту та підготувати призи для нагородження учнів.

Також учителям фізичної культури важливо враховувати під час проведення квесту основні критерії його якості – безпека для учасників, оригінальність, логічність побудови та проведення квесту, цілісність квесту та підпорядкованість до певної сюжетної лінії та створення атмосфери ігрового простору.

Висновок. Таким чином, на сьогодні із запровадженням освітньої реформи «Нова українська школа» здійснено новітній підхід у програмному забезпеченні предмета – модельна навчальна програма, яка повинна відображати вимоги Стандарту та очікувані результати навчання; пропонується зміст та види навчальної діяльності для її опанування. У видах навчальної діяльності учнів є традиційні та інноваційні, один з яких квест. Запровадження нововведень викликає труднощі в учителів фізичної культури та потребує розроблення додаткових заходів для роз'яснення їх специфіки.

Список використаних джерел

1. Баженков Є.В., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С., Бідний М.В., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Малечко Т.А., Омеляненко І.О., Волкова І.В., Педан О.С. та інші. Модель навчальної програми "Фізична культура. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти. 2023. 510 с.
2. Квест (значення). Режим доступу: <http://surl.li/hgrby>. (Дата звернення: 21 квітня 2024 року).
3. Москаленко Н.В, Сидорчук Т.В, Решетилова В.М, Яковенко А.В. Інновації у фізичному вихованні в закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. Дніпро, 2022. 75 с.
4. Соловей А.В., Римар О.В. Готовність до впровадження інклюзивної освіти в процес фізичного виховання загальноосвітніх шкіл м. Львова. Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту. Чернігів: НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2018. № 9. С. 80–82.
5. Сороколіт Н. Компетентнісний підхід у фізичному вихованні. Current issues of science and education. The XIV International Science Conference. Rome, 2021. P. 146–152.
6. Сороколіт Н. С., Чопик Р. В. Нормативно-програмне забезпечення фізичного в умовах Нової української школи. Наук. часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Зб. наук. пр. Київ, 2023. № 5К(165). С. 130–133. DOI : [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.5K\(165\).29](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.5K(165).29).
7. Сороколіт Н. Можливості реалізації ключових компетентностей Нової української школи у фізичному вихованні школярів. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019. № 3. С. 167–174.
8. Ханікянц О.В., Сороколіт Н.С., Семенова Н.В. Стан та перспективи реалізації інклюзивної освіти у фізичному вихованні школярів. Наук. час. Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. Київ, 2021. №6К(135). С. 186–193.